

ប្រភេទត្រីមួយចំនួនដែលមានតំលៃសេដ្ឋកិច្ច

នៅបឹងទន្លេសាប នៃប្រទេសកម្ពុជា

**Some Commercaill Fish Species in Tonle Sap
Great Lake, Cambodia**

លេខាធិការដ្ឋានបម្រើយជីវមណ្ឌលបឹងទន្លេសាប

Tonle Sap Biosphere Reserve Secretariat

ប្រភេទត្រីមួយចំនួនដែលមានតំលៃសេដ្ឋកិច្ច នៅបឹងទន្លេសាបនៃប្រទេសកម្ពុជា

ចងក្រងដោយ :

បណ្ឌិត នេវ ខេនន័រ
លោកស្រី អ៊ឺ ឡាវី

អនុប្រធាននាយកដ្ឋានការពារអភិរក្សធម្មជាតិ ក្រសួងបរិស្ថាន
ប្រធានការិ.តំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាង និងតំបន់ការពារទេសភាព
នាយកដ្ឋានការពារអភិរក្សធម្មជាតិ ក្រសួងបរិស្ថាន

លោក សាខុន ប៊ុន

មន្ត្រីការិ.តំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាង និងតំបន់ការពារទេសភាព
នៃនាយកដ្ឋានការពារអភិរក្សធម្មជាតិ ក្រសួងបរិស្ថាន

កែសម្រួលដោយ:

លោក សម នេវ

អនុប្រធាននាយកដ្ឋានជលផល

លោក នាង សុផា

អនុប្រធានវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍនេសាទទឹកសាប

លោក ជ័រ ប៊ុន

ប្រធានការិ.ជីវសាស្ត្រនៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍនេសាទទឹកសាប

Some Commercial Fish Species in Tonle Sap Great Lake in Cambodia

Compiler:

Dr. Neou Bonheur

Deputy Director for Department of Nature Conservation and Protection (DNCP), MoE.

Ms. Y Lavy

Chief of Multiple land Use and Protected Landscape Office, DNCP/MoE

Mr.Sakhon Pory

Officer of Multiple land Use and Protected Landscape Office, DNCP/MoE.

Editor:

Mr. Sam Neou

Deputy Director for Department of Fisheries, MAFF

Mr. Lieng Sopha

Deputy Director for Fresh Water Research Institute, Department of Fisheries, MAFF.

Mr. Dep Loeung

Chief of Biology of Fresh Water Research Institute, Department of Fisheries, MAFF.

Ministry of Environment,

N°. 48, Samdech Preah Sihanouk, Tonle Bassac, Chamkarmon, Phnom Penh, CAMBODIA.

Tel: (855) 023 212 994, (855) 012 939 245

E-mail: tcu@forum.org.kh

ក.ស.វ.ក. កម្ពុជា

Code: 137-003

Date: _____

Donated by: _____

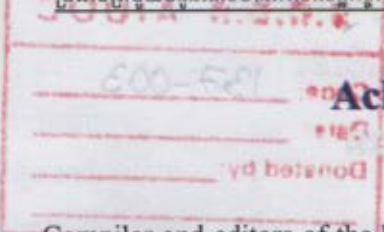
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

អ្នករៀបរៀងសៀវភៅរូបភាពផ្សព្វផ្សាយស្តីពី ប្រភេទត្រីមួយចំនួនដែលមានតំលៃសេដ្ឋកិច្ចនៅបឹងទន្លេសាប សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំស្ថាប័នបច្ចេកទេសដែលទាក់ទងដល់ការងារគ្រប់គ្រងធនធានបឹងទន្លេសាប ដែលបានផ្តល់មតិក្នុងការស្ថាបនាសៀវភៅក៏ដូចជាផ្តល់ឱកាស និងពេលវេលាសំរាប់ការរៀបចំជាសៀវភៅនេះឡើង ដូចជា:

- លោក **ចាយ សាវិភ័ត្ត** ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ នៃក្រសួងបរិស្ថាន
- លោក **ទេវ ឆោនន័រ** អនុប្រធាននាយកដ្ឋានការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ នៃក្រសួងបរិស្ថាន
- លោក **ណេវ ឆុក** ប្រធាននាយកដ្ឋានជលផល នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- លោក **Walter J. Rainboth** ជាអ្នកឯកទេសចំណាត់ថ្នាក់ត្រី ដែលបានខិតខំចំណាយពេលវេលាសំរាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវ រៀបចំ និងផលិតសៀវភៅស្តីពី ប្រភេទត្រីនៃទន្លេមេគង្គកម្ពុជាសំរាប់ទុកឱ្យប្រជាជនខ្មែរសិក្សារៀនសូត្រ ហើយអនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំបានប្រើសៀវភៅរបស់លោកសំរាប់បកប្រែជាភាសាខ្មែរ ។

បន្ថែមទៀត អ្នករៀបរៀងក៏សូមអរគុណចំពោះម្ចាស់អំណោយ ដែលបានឧបត្ថម្ភថវិកាសំរាប់បោះពុម្ពសៀវភៅនេះឱ្យចេញជារូបរាងឡើង សំរាប់ទុកជាកេរ្តិ៍ដំណែលដល់កូនខ្មែរទៅអនាគត ។

ដូចគ្នាដែរ ក៏សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះក្រុមការងារនៃលេខាធិការដ្ឋានបំប៉ននីយជីវមណ្ឌលបឹងទន្លេសាប និងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវទឹកសាបកម្ពុជា នៃនាយកដ្ឋានជលផល ដែលបានជួយសហការផ្តល់យោបល់ និងមតិល្អៗក្នុងការរៀបចំអត្ថបទ និងពិនិត្យកែសំរួលសៀវភៅនេះរហូតបញ្ចប់ជាស្ថាពរ ។

Acknowledgement

Compiler and editors of the booklet on Commercial Some of Fish Species in Tonle Sap Great Lake, would like to thank to all directors of institutional related to Tonle Sap resources management who supported and provided ideas, and opportunity for developing and publishing this booklet including:

- Mr. **Chay Samith** Director for Department of Nature Conservation and Protection (DNCP) of Ministry of Environment (MoE);
- Mr. **Neou Bonheur** Deputy director for Department of DNCP of MoE;
- Mr. **Nao Thouk** Director for Department of Fisheries (DoF) of Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF);
- Mr. **Walter J. Rainboth** author of Fishes of the Cambodian Mekong book, who sponded plenty of time to study and publish fish book for the Cambodian, and agreed to use this book for further conservation purposes.

As the same we would like to thank to working group of Tonle Sap Biosphere Reserve Secretariat and Cambodia Fresh water Research Institute that supported and commented and gave important ideas for developing this useful booklet.

In addition we would like to thank to donor who supported fund to publish this booklet for the Cambodia people understanding in significant species of fish in Tonle Sap Lake.

មាតិកា

CONTENTS

	អារម្ភកថា	I
	Preface	II
	សេចក្តីផ្តើម	III
	Introduction.....	IV
១.	ត្រី ក្រោយ <i>Chitala ornata</i>	1
២.	ត្រី ស្លាត <i>Notopterus notopterus</i>	2
៣.	ត្រី ក្សក <i>Tenuialosa thibaudeaui</i>	3
៤.	ត្រី ស្លឹកប្លូស៊ី <i>Paralaubuca typus</i>	4
៥.	ត្រី ថត្វាសក្ស <i>Parachela siamensis</i>	5
៦.	ត្រី មង្វាចូល <i>Rasbora tornieri</i>	6
៧.	ត្រី ឆ្កោកចិត្តុយ <i>Albulichthys albuloides</i>	7
៨.	ត្រី កំបុតត្រូចុះ <i>Amblyrhynchichthys truncatus</i>	8
៩.	ត្រី ឆ្កោក <i>Cyclocheilichthys enoplos</i>	9
១០.	ត្រី ត្រកែង <i>Puntioplites proctozysron</i>	10
១១.	ត្រី ភ្នំត <i>Barbodes gonionotus</i>	11
១២.	ត្រី ឆើញ <i>Thynnichthys thynnoides</i>	12
១៣.	ត្រី ប្រួល <i>Cirrhinus microlepis</i>	13
១៤.	ត្រី ខ្នងស្រែង <i>Dangila lineata</i>	14
១៥.	ត្រី អៀង <i>Henicorhynchus siamensis</i>	15
១៦.	ត្រី ក្រែក <i>Morulius chrysophekadion</i>	16
១៧.	ត្រី ត្រី <i>Osteochilus melanopleurus</i>	17

១៨,	ត្រី កញ្ចុះតាម <i>Mystus albolineatus</i>	17
១៩,	ត្រី តាទេស <i>Mystus filamentus</i>	18
២០,	ត្រី ម្នាំង <i>Mystus nemurus</i>	19
២១,	ត្រី ឡ <i>Mystus wyckioides</i>	20
២២,	ត្រី ក្លាំងហាម <i>Belodontichthys dinema</i>	21
២៣,	ត្រី កេស <i>Micronema bleekeri</i>	22
២៤,	ត្រី កេស <i>Micronema micronema</i>	23
២៥,	ត្រី ក្របីច <i>Ompok bimaculatus</i>	24
២៦,	ត្រី សណ្ឋាយ <i>Wallago attu</i>	24
២៧,	ត្រី ត្រាខ្មៅ <i>Pangasius bocourti</i>	25
២៨,	ត្រី ត្រាចំ <i>Pangasius djambal</i>	26
២៩,	ត្រី ត្រាអ៊ីវ, ប្លុប្លងឡាវ <i>Pangasius krempfi</i>	27
៣០,	ត្រី ពោឌ្រៅត្រចៀក <i>Pangasius larnaudiei</i>	28
៣១,	ត្រី ម្លោង <i>Hyporhamphus limbatus</i>	29
៣២,	អន្ទ្រប់ <i>Monopterus albus</i>	30
៣៣,	ត្រី ខ្នា <i>Datnioides microlepis</i>	31
៣៤,	ត្រី ប្រម៉ា <i>Boesemania microlepis</i>	32
៣៥,	ត្រី មី <i>Oxyeleotris marmorata</i>	33
៣៦,	ត្រី កំភ្នាញភ្នក <i>Trichogaster microlepis</i>	34
៣៧,	ត្រី កង្វា <i>Trichogaster pectoralis</i>	35
៣៨,	ត្រី ឆ្កា <i>Channa micropeltes</i>	36
៣៩,	ត្រី រីល់ <i>Channa striata</i>	37
	Reference	38

អារម្ភកថា

សៀវភៅតូចស្តីពី ប្រភេទត្រីមួយចំនួនដែលមានតំលៃសេដ្ឋកិច្ចនៅបឹងទន្លេសាប ក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានរៀបចំបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ចុងក្រុង និងបោះពុម្ពផ្សាយជាលើកដំបូង ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និងផ្តល់ចំណេះដឹងខ្លះៗជូនជាសាធារណៈ ដល់អ្នកដែលមានបំណងចង់ស្រាវជ្រាវ សិស្សានុសិស្ស និងប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់ស្រទាប់ អ្នកទេសចរជាតិ អន្តរជាតិ ដែលចង់ស្វែងយល់ ពីប្រភេទត្រីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលក្នុងនោះប្រភេទត្រីខ្លះកំពុងតែមានជីវិត ហើយប្រភេទ ត្រីខ្លះកំពុងតែជិតផុតពូជ ឬក៏មិនក្នុងប្រភេទគ្រោះថ្នាក់ទៅហើយ ។

ម្យ៉ាងទៀត យើងគួរធ្វើការពិចារណា និងប្រៀបធៀបថា ប្រភេទត្រីដែលកំពុងតែមាន បច្ចុប្បន្ន និងពីមុន តើដំណាក់កាលណាដែលមានប្រភេទត្រីច្រើនជាងគេ? ហើយប្រភេទត្រីណា ខ្លះដែលបានបាត់បង់? ដូច្នេះសំណួរនេះគ្រាន់តែជាការសាកល្បងដាស់អារម្មណ៍ ដើម្បីស្វែង យល់ថា ហេតុអ្វីបានជាបាត់បង់ប្រភេទត្រីទាំងនោះ ហើយតើគួរធ្វើយ៉ាងណាសំរាប់ថែរក្សា និង អ្វីខ្លះដែលយើងគួរតែធ្វើ និងមិនគួរធ្វើ? ប្រជាជនកម្ពុជាយើងតែងគិតថា ត្រីមានច្រើនអនេក អាចទេសាទបានយូរលង់ ដោយគាត់មិនបានគិតពីសកម្មភាពរបស់មនុស្សធ្វើចំពោះធនធានត្រី ទាំងនោះឡើយ ។ ក្នុងពេលនេះ ចំណើយដែលយើងគួរពិចារណា និងសិក្សាមាននៅក្នុងសៀវភៅ នេះ ដើម្បីស្វែងយល់ពីការរស់នៅ និងផលប្រយោជន៍របស់មច្ឆាជាតិ ហើយវាក៏ជាឧបករណ៍ សំរាប់វាស់ស្ទង់កិច្ចការយល់ដឹងរបស់យើងផង និងជាកំរិតសំរាប់ពិចារណាចំពោះធនធាន ធម្មជាតិផ្សេងៗទៀត ។

Preface

The brief book on the Commercial Fish Species in Tonle Sap Great Lake in Cambodia was prepared and translate in Khmer language was the first publishing for the media and some knowledge to public sector, researcher, students, all level of people, national and international tourist which focusing on fish species in Cambodia that among of those some fish are still alive and some were endanger or rarely.

On the other hand we should considered and compare the remaining fish species and the former whether, which have many fish species? What are the species fish were left? as above these questions only for testing, make sense to explore why these fish species were left and should pay attention to conserve and what should we do and not do? Cambodian always thinking that many fish and can fishing for along period but he doesn't pay more attention about human activities to fish resources. Now the solution, which we should consider and studies are in this book for knowing the living and the significant of national fish and also is a tool to measure our knowledge and as a model for consider on other natural resources.

សេចក្តីផ្តើម

យើងសង្ឃឹមថា សៀវភៅនេះនឹងក្លាយទៅជាឧបករណ៍អប់រំមួយមានសារៈប្រយោជន៍ ហើយសាយភាយដល់គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ឱ្យយល់ពីការប្រើប្រាស់ តំលៃ និងសារៈប្រយោជន៍នៃធនធានមច្ឆាជាតិ ហើយសង្ឃឹមទៀតថា មិត្តអ្នកអានក៏ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ អ្នកទេសចរជាតិ អន្តរជាតិនិងផ្តល់វិភាគទានទាំងកំលាំងកាយ និងស្មារតីចូលរួមចំណែកការពារ និងថែរក្សាធនធានមច្ឆាជាតិ ក៏ដូចធនធានធម្មជាតិធានាដែលមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

សៀវភៅនេះត្រូវបានដកស្រង់ពីប្រភពព័ត៌មាន ដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅត្រីនៃទន្លេមេគង្គ របស់ប្រជាជនកម្ពុជា (Fishes of the Cambodian Mekong) របស់លោក Walter J. Rainboth ក្រោមការជួយឧបត្ថម្ភរបស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) អង្គការស្បៀងអាហារ និងកសិកម្ម (FAO) និងអង្គការទីប្រឹក្សាអន្តរជាតិនៃប្រជាជនដាលីម៉ាក់ (DANIDA) មានឯកសារយោងខ្លះទៀតរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវ ដែលខ្ញុំបានកត់ត្រានៅខាងចុងនៃសៀវភៅ។ ព័ត៌មានដែលខ្ញុំបានដកស្រង់នេះ ផ្តោតសំខាន់តែប្រភេទត្រីទឹកសាបប៉ុណ្ណោះ ហើយការរៀបចំឈ្មោះប្រភេទត្រីទៅតាមលំដាប់នៃអំបូរត្រី។

នៅក្នុងការរៀបចំបកប្រែ និងចងក្រងជាសៀវភៅនេះឡើង ខ្ញុំបានខិតខំអស់ពីសមត្ថភាពដើម្បីបកប្រែដោយប្រើសៀវភៅវចនានុក្រមផ្សេងៗគ្នា តែពាក្យខ្លះជាពាក្យវិទ្យាសាស្ត្រ ឬបច្ចេកទេស ដូច្នេះខ្ញុំមិនអាចបកប្រែឱ្យទៅជាភាសាខ្មែរអស់ឡើយ។ ម៉្យាងវិញទៀត ក្នុងការប្រើឃ្លាប្រយោគសំរាប់បកប្រែក៏ពុំទាន់បានស្មើគ្រប់ទៅឡើយ នៅមានកំហុសខុសឆ្គងខ្លះៗ តែការរៀបរៀងសៀវភៅនេះឡើង សំរាប់បំពេញសេចក្តីត្រូវការភ្លាមក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ហើយខ្ញុំសង្ឃឹមថា ទៅអនាគតសៀវភៅនេះនឹងកាន់តែល្អប្រសើរឡើងថែមទៀត ក្រោមការជួយជ្រោមជ្រែង និងផ្តល់មតិរបស់មិត្តអ្នកអាន។

ខ្ញុំសូមអរគុណចំពោះការយកចិត្តទុកដាក់អានរបស់អស់លោកអ្នក និងការចំណាយពេលវេលាសំរាប់ផ្តល់មតិកែលំអ។ សូមមេត្តាផ្ញើសំណូមពរ ឬមតិកែលំអតាមអាស័យដ្ឋានៈ ក្រសួងបរិស្ថាន, លេខាធិការដ្ឋានវប្បធម៌ជីវមណ្ឌលបឹងទន្លេសាប លេខ ៤៨ មហាវិថី ព្រះសីហនុ ទន្លេបាសាក់ ចំការមន

Introduction

We hope that this book will become an education tool which necessary to spread all level to know about the use, value and the significant of fish resources, and hope that all reader, citizen, national and international tourist will be support to share, protecting and conserving national fish resources also natural resources diversity in Cambodia.

This book was extract from information, which have in the book of Mekong fish of the Cambodian by Walter J. Rainboth funned by Mekong River Commission (MRC), Food and Agriculture Organization (FAO) and Danish International Development Assistance (DANIDA) and other researcher references, which we have written in the last page of this book. The information, which I extracted were focus on important fresh water fish and followed by the family fish.

In the translation phase and compile of this book, I try my best to translate which used many dictionaries but other scientific or technical word could not be translated properly in Khmer language. On the other hand the sentences or paragraph may be not correctly but I prepare this book to serve as immediate need and I hope that the next publishing book will be better that support from all the reader.

I would like to sincere thanks to all the reader that spent time to give the comment on this book for the progress.

Please send a request or comment to Ministry of Environment, Tonle Sap Biosphere Reserve Secretariat, #48 Preah Sihanouk, Tonle Bassac, chamkar mon, Phnom Penh, Cambodia.

Tel: 023 212 994

E-mail: tcu@forum.org.kh

១. ត្រី ក្រាយ Trey krai.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Chitala ornata*.

ឈ្មោះនាម FAO: Clown featherback.

ទំហំ: ពី ១០០ ដ.ម

បំរែក បំណើរវិវត្ត ចំណីអាហារ: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញមាននៅភាគអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ។ ជានិច្ចកាលគេឃើញវាបង្ហាញខ្លួនតាមទន្លេដែលមានទំហំធំ និងមធ្យម ។ ត្រីប្រភេទនេះវាស៊ីសាច់ត្រី crustaceans និងសត្វល្អិតជាអាហារ ហើយវាធ្វើសកម្មភាពនៅពេលយប់ ។ វាធ្វើដំណើរចូលតំបន់ព្រៃលិចទឹកនៅពេលទឹកជំនន់ខ្លាំងចាប់ពីខែមិថុនា-តុលា ។ ត្រីប្រភេទនេះចាប់ផ្តើមពងចាប់ពីខែ៦ នៅលើអង្កត់ឈើ ឬសំណល់រឹងអណ្តែត ។ បន្ទាប់ពីការបន្តពូជ ត្រីញីចេញរកស៊ី ហើយត្រីឈ្មោលនៅការពារពង (Smith 1945) ។ គេចាប់វាដោយការស្ទូច សំណាញ់ មង និងលប (រនាំងជ្រួល) ដោយឡែកគេអាចដាក់វាក្លាស្សេទឹកកក ដើម្បីលក់នៅទីផ្សារនៅប្រទេសថៃ ។

Size: To 100 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in mainland Southeast Asia. Usually occurs in flowing waters of large and medium-sized rivers. A predator on surface-feeding fishes, crustaceans, and insects, with a crepuscular or nocturnal activity pattern. Move into the inundated forest during the high water period from June to October. Spawning occurs in June on stumps or other solid objects as floodwaters begin to rise. After spawning, the female departs and the male guards the eggs (Smith, 1945). Caught by hook-and-line, cast-nets, gillnets, and the traps. Individuals from the Great-lake are shipped on ice to market in Thailand.

២. ត្រី ស្លាត Trey slat.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Notopterus notopterus.*

ឈ្មោះភាសា ភាសាអង់គ្លេស: *Bronze featherback.*

ទំហំ: បឆ ៤០ ស.ម

ជីវិត បំណើរវត្ត និងការស្រាវជ្រាវ: ត្រីប្រភេទនេះរស់នៅក្នុងទឹកសាបភាគខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ វាប្រាកដខ្លួននៅក្នុងទឹកប្តូររឹមៗនៃទឹកបឹងទំនាបកណ្តាល ប្រឡាយ និងត្រពាំង។ វាជាប្រភេទត្រីស៊ីសត្វល្អិតជាអាហារ ហើយវាច្រើនមានសកម្មភាពនៅពេលថ្ងៃលិច។ វាតាំងទីជំរក និងពងកូនក្នុងតំបន់ទឹកលិចរៀងរាល់រដូវ និងក្នុងរដូវវស្សា ហើយវាធ្វើដំណើរត្រឡប់ទៅជំរករបស់វាវិញក្នុងរដូវប្រាំង។ គេចាប់វាដោយប្រើអ្នន ឆ្កុក និងសំណាញ់។ ត្រីធំៗ គេក្លាស្សតាមបណ្តាកន្លែងប្រមូលទិញជុំវិញបឹងទន្លេសាប ទៅលក់តាមទីផ្សារ និងទៅបរទេស។

Size: To 40 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in fresh waters of south and southeastern Asia. Occurs in standing and sluggish waters of lakes, floodplains, canals, and ponds. An insect and fish predator, it is most active during the twilight and at night. Colonizes and breeds in seasonally inundated areas during the rainy season and migrates back to permanent waters in the dry season. Caught by seines, lift-nets, weirs, and barrages. Large numbers are shipped on ice from fish landings around the great Lake to markets of country side.

៣. ត្រី ក្បក Trey kbork.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Tenualosa thibaudeaui.*

ឈ្មោះទាច FAO: Laotian shad.

ទំហំ: ៥៧ ៣០ ស.ម

ជីវិត បំណើអវិវត្ត និងការសោត: ត្រីប្រភេទនេះ មាននៅក្នុងតំបន់ខ្លះតាមដងទន្លេមេគង្គ ហើយទីជំរករបស់វាមាននៅទន្លេធំ ពីទន្លេហ្លួងប្រាបាង រហូតដល់ផ្នែកខាងក្រោមទន្លេមេគង្គ និងទន្លេបាសាក់ វាជាប្រភេទត្រីទឹកសាប ។ ភាគច្រើននៃត្រីប្រភេទនេះ ត្រូវបានគេរកឃើញនៅ បឹងទន្លេសាប ហើយមួយចំនួនតូច គេឃើញនៅភាគខាងជើងនៃប្រទេសកម្ពុជា ។ វាបានធ្វើ ដំណើរតាមខ្សែទឹកចូលក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៅអំឡុងខែកក្កដា ។ វាធ្វើដំណើរតាមទឹកល្អក់ក្នុងរដូវ ទឹកដំឡើង ដែលជាផ្លូវចុះទៅទន្លេសាប ហើយវាចូលទន្លេសាបនៅពេលទឹកឡើងពេញ រួចវាធ្វើ ដំណើរត្រឡប់ពីទន្លេសាបទៅទន្លេមេគង្គវិញ ។ ចំណីរបស់វាមាន ហ្វិតហ្វូងតុង ឬបាក់តេរី ។ គេចាប់វាដោយប្រើអូន សំណាញ់ មង និងលប គេលក់វាស្រស់ ។

Size: To 30 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Endemic to the Mekong. Occurs in large river habitats from Luang Prabang to the lower Mekong and Bassac, and apparently confined to fresh water. The large individuals are found in the Great Lake and smaller ones in northern Cambodia. This species migrates downstream into Cambodia in July. It may follow the turbid floodwater all the way to the Tonle Sap, perhaps moving into the Great Lake as it fills with water from the Mekong. As water levels in the Great Lake fall, it migrates back down to the Tonle Sap to the Mekong. Feeding on phytoplankton or bacteria. Taken with seines, set-nets, gill-nets, weirs, and traps. Marketed fresh.

៤. ត្រី ស្លឹកឫស្សី *Trey Slak russey.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Paralaubuca typus.*

ទំហំ: បស់ ១៨ ស.ម, ជាធម្មតាចាត់ទុកថាបងនេះ

ជំរក បំណើរវិវត្ត និងការចេសាច: គេឃើញវានៅតាមបឹងធំៗដែលមានទំនាបទឹកភាគៗ។ វាផ្តិតជាប្លង់តូងធំៗ ជាធម្មតាគឺនៅរដូវប្រមូលផលនេសាទ ដែលចំនួននេះច្រើនណាស់តាមទីជំរករបស់វា។ លក្ខណៈសំគាល់របស់ត្រីនេះ ពិបាកបង្ហាញបញ្ជាក់ពីប្រភេទ *P. riveroi* ប្រសិនបើគ្មានការពិនិត្យដោយប្រើ microscope ។ ចំណីរបស់វាមាន ហ្សូប្លង់តុស និងប្រភេទសត្វល្អិតតាមរដូវ។ វាធ្វើដំណើរចូលក្នុងតំបន់ព្រៃលិចទឹកនៅរដូវទឹកឡើងខ្ពស់ ហើយវាត្រឡប់ចូលទីជំរកវិញបន្ទាប់ពីទឹកស្រកខ្លាំង។ ត្រីប្រភេទនេះមានចំនួនច្រើនណាស់នៅទន្លេមេគង្គក្រោមចំពេលរដូវត្រីក្នុងខែធ្នូ។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ មង និងសប។ ពេលខ្លះគេលក់វាស្រស់ ប៉ុន្តែគេច្រើនយកវាធ្វើប្រហុក។

Size: To 18 cm, usually smaller.

Habitat, biology, and fisheries: Found at shallow depths in large rivers. A schooling species that is usually harvested in large numbers throughout its range. It is very difficult to distinguish from *P. riveroi* without a dissecting microscope. Feeds on zooplankton and occasionally insect. Moves out into flooded forest during high water levels and returns to the mainstream after the water levels have already considerably declined. Its greatest abundance in the lower Mekong coincides with the peak fishing season of December. Taken by seines, cast-nets, set-nets, and traps. Sometimes marketed fresh, but usually used to make prahoc.

៥. ត្រី ជន្មាសក្អក *Trey chanteas phluk.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Parachela siamensis.*

ទំហំ: បឺន ១២ ស.ច

ជីវិត បំណើរវត្ត និងការសេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញវារស់នៅផ្នែកខាងលើនៃផ្ទៃទឹកទន្លេ និងបឹងធំៗ ពីប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី រហូតដល់ប្រទេសថៃ។ នៅពេលដែលទឹកមានកំពស់ខ្ពស់ វាធ្វើដំណើរចូលក្នុងតំបន់ព្រៃលិចទឹក ជាធម្មតាត្រីប្រភេទនេះ ច្រើនរស់នៅក្នុងបឹងទន្លេសាប។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ និងលប គេយកវាធ្វើប្រហុក។

Size: To 12 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found at the surface in large rivers and lakes from Indonesia to Thailand. At high water it moves into the flooded forest. This is the most common species of the genus in the Great-Lake. Commonly taken by seines, cast-nets, weirs, and traps. Used to make prahoc.

៦. ត្រី ចង្វាមូល *Trey changwa mool.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Rasbora tornieri.*

ឈ្មោះទាច **FAO:** Yellowtail rasbora.

ទំហំ: ចល់ ១៧ ស.ម

បំរែក ចំណេះដឹង និងការស្រាវជ្រាវ: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញវានៅតាមស្ទឹង ប្រឡាយ និងស្នាមភ្លោះនៅកណ្តាលនៃតំបន់លិចទឹកប្រទេសថៃ កម្ពុជា និងម៉ាឡេស៊ី។ ជានិច្ចកាល វាប្រាកដខ្លួនឡើងនៅផ្នែកខាងលើនៃផ្ទៃទឹក ហើយគេស្គាល់វាដោយសារស្នាមខ្មៅដ៏ធំនៅរឹមលើកន្ទុយពណ៌លឿង។ ចំណីរបស់វាមានសត្វល្អិត ត្រីប្រភេទនេះ ប្រហែលកើតមាននៅបឹងទន្លេសាបក្នុងអំឡុងរដូវវស្សា។ គេចាប់វាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ និងលប។ ម្តងម្កាលគេឃើញវាមានលក់នៅតាមទីផ្សារ។

Size: To 17 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in streams, canals, and ditches in lowland floodplain of Thailand, Cambodia, and Malaysia, Usually occurs right at the water surface and is easily recognized by the broad black margin on the bright yellow caudal fin. Diet consists of exogenous insect. This species seems to be relative common in the Tonle Sap during the fishing season. Caught with seines, cast-nets, set-nets, and traps. Occasionally seen in fish market.

៧. ត្រី ឆ្កោកទឹកយូរ *Trey chhkok tituy.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Albulichthys albuloides.*

ទំហំ: ចល់ ៣៦ ស.ម ជាធម្មតាមានប្រវែង ២៥ ស.ម

បំរែក បំណើរវិវត្ត និងការសេវា: ត្រីប្រភេទនេះគេដឹងថា វារស់នៅក្នុងជំរៅទឹកមធ្យម និងបាតនៃទន្លេធំៗ ចាប់ពីប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី រហូតដល់ប្រទេសកម្ពុជា និងថៃ។ ពេលពេញវ័យ វារស់នៅជាធម្មតាក្នុងបឹងធំ ហើយយូរៗម្តងឃើញនៅផ្នែកខាងចុងនៃទន្លេ។ ពេលពេញវ័យ គេឃើញវាហាក់ដូចជានៅឆ្ងាយពីខ្សែទឹក ដូចជាតំបន់ទឹកនាចនៃដីសណ្តរទន្លេមេគង្គ ក្នុងប្រទេសវៀតណាម។ គេដឹងតិចណាស់ពីដំណើរបំណាស់ទីរបស់វាតាមរដូវ។ វាជាប្រភេទត្រីដែលស៊ីអាហារគ្រប់យ៉ាង ប៉ុន្តែវាចូលចិត្តរុករានជាតិជាងសត្វ។ គេចាប់វាដោយប្រើអូនធំៗ និងលប ពេលវានៅតូច គេប្រើអូន។ ត្រីធំគេលក់វាស្រស់ ដែលមានទិដ្ឋភាពនៅជុំវិញបឹងមន្ទេសាប ឬគេលាងវាឱ្យស្អាត ហើយកាត់ជាកងៗ រួចប្រឡាក់អំបិល ហាលឱ្យស្ងួត ឬវះសំរាប់ឆ្អើរទុក។

Size: To 36 cm, commonly to about 25 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Known from midwater to bottom levels of large rivers from Indonesia to Cambodia and Thailand. Adults are common in the Great Lake and are seen sporadically downstream. Juveniles may be found as far downstream as the upper tidal zone of the Mekong delta in Vietnam. Little is known about its seasonal movement. This species is omnivorous (Le van Dang, 1970) but consumes somewhat more plants than animal matter. Taken with large seines and traps, juveniles taken by set-nets. Adults are sold fresh in markets around the Great-Lake, or are cleaned and sliced in half by a single sagittal cut in preparation for salting and drying.

៨. ត្រី កំបុតច្រមុះ *Trey kambot chramos.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Amblyrhynchichthys truncatus.*

ទំហំ: បស់ ៤០ ស.ម, ថាមព្វនាហានប្រចែល ៣០ ស.ម

ជីវិត ចំណីអាហារ និងការនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញវារស់នៅក្នុងជំរៅទឹកមធ្យម រហូតដល់បាតនៃទន្លេដែលមានទំហំធំ និងមធ្យម ពីប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី រហូតដល់ប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសថៃ។ វាធ្វើដំណើរចូលតំបន់ព្រៃលិចទឹកនៅរដូវទឹកជំនន់ ហើយធ្វើដំណើរត្រឡប់មកវិញ នៅអំឡុងខែតុលា-វិច្ឆិកា ចំពេលដែលទឹកជំនន់ចាប់ផ្តើមស្រក។ បន្ទាប់មកចំនួនរបស់វាកាន់តែថយចុះពីក្នុងបឹងទន្លេសាប រហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃរដូវនេសាទ។ ចំណីរបស់វាភាគច្រើនមាន periphyton និង phytoplankton មួយចំនួន និងសារាយនៅបាតទន្លេ និង zooplankton ។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ និងលប។ គេយកវាធ្វើប្រហុក (ចំពោះត្រីតូច) ហើយត្រីធំៗគេលក់ស្រស់។

Size: To 40 cm, commonly to about 30 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Known from midwater to bottom depths in the large and medium sized river from Indonesia to Cambodia and Thailand. Moves into inundated forest during the flood season and returns to the river in October and November as floodwaters recede. From then on its numbers decrease in the rivers of the Tonle Sap until the end of the fishing season. Primarily microphagous, feeding mostly on periphyton, with some phytoplankton, bottom growing algae, and small zooplankton. Taken by seines, set-nets, and traps. Small individuals are used for prahoc, large ones marketed fresh.

៩. ត្រី ឆ្កោក *Trey chhkok.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Cyclocheilichthys enoplos.*

ទំហំ: បស់ ៧៤ ស.ម (នៅប្រទេសវៀតណាម) ជាធម្មតាចាត់ត្រៃ ៤៥ ស.ម

ចំណី ចំណីវិវិជ្ជ ទីតាំងនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះវាច្រើនរស់នៅក្នុងជំរៅទឹកមធ្យម និង បាតទន្លេ ពីប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី រហូតដល់ប្រទេសថៃ។ ជាធម្មតាវាវាស់នៅក្នុងទន្លេមេតង្គ ហើយពងកូននៅរដូវភ្លៀង ប្រហែលនៅកន្លែងផ្នែកកណ្តាលនៃតំបន់លិចទឹក ឬព្រៃលិចទឹក។ ត្រីប្រភេទនេះ នៅតូចវាស៊ី ហ្សូប្លង់តុង និងពេលពេញវ័យវាស៊ីសត្វល្អិត crustaceans និងត្រី។ គេចាប់វាដោយប្រើអ្នន មង និងលប។ វាជាប្រភេទត្រីមានរស់ជាតិឆ្ងាញ់ នៅទីផ្សារគេលក់វា ស្រស់។

Size: To 74 cm (in Vietnam), commonly to about 45 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found at midwater to bottom levels of river from Indonesia to Thailand. Common in The Mekong. Lives in rivers and spawns in the rainy season, probably on floodplains or inundated riparian forests. Young feed on zooplankton and adults on insect larvae, crustaceans, and fish. Taken with seines, cast-nets, gill-nets, set-nets, and traps. A desirable food fish, marketed fresh.

១០. ត្រី ត្រៃកង Trey chakraing.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Puntioplites proctozysron*.

ទំហំ: បស់ ២៥ ឆ.ច

ជីវិត បំណើវិវត្ត និងការរចនា: ជាធម្មតាត្រីប្រភេទនេះវាចូលចិត្តបណ្តែតខ្លួនទ្រឹង ឬធ្វើ ចលនាយឺតៗនៅក្នុងទឹក។ គេរកឃើញវានៅក្នុងស្ទឹង ប្រឡាយ ស្នាមភ្លោះ និងអាងបំរុង ពី ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ទៅភាគខាងជើងនៃប្រទេសថៃ រួមបញ្ចូលទាំងប្រទេសកម្ពុជា និងវៀតណាម ផងដែរ។ វាធ្វើបំណាស់ទីចូលទៅព្រៃលិចទឹក ក៏ដូចជាក្នុងតំបន់វាលភក់នៅពេលទឹកឡើង។ ជាទីកាល គេឃើញវានៅជុំវិញរុក្ខជាតិដែលដុះបួសក្នុងទឹក និងកន្លែងព្រៃដែលលិចទឹក គឺជាកន្លែងដែលវាអាចរកចំណីដូចជា សារាយ ក៏ប៉ុន្តែវាចូលចិត្តស៊ីសត្វល្អិត និង zooplankton។ វាចាប់ផ្តើមត្រឡប់ចូលបឹងទន្លេសាបនៅក្នុងខែតុលា ហើយវាបានបង្កើនសមាជិករបស់វាកាន់តែ ច្រើនឡើង រហូតដល់ខែមករា នៅពេលនោះចំនួនរបស់វាចាប់ផ្តើមស្បើយទៅៗ គេចាប់វា ដោយប្រើអ្នន មង សំណាញ់ និងលប។ ត្រីណាចំគេលក់វានៅទីផ្សារ ចំណែកត្រីតូចៗ គេយក ធ្វើប្រហុកនៅតំបន់បឹងទន្លេសាប។

Size: To 25 cm.

Habitat, biology, and fisheries: A common species in standing and slowly moving water. Found in streams, canals, ditches, and reservoirs from Malaysia to northern Thailand, including Cambodia and Vietnam. Moves into flooded forest as well into marshes during high-water periods. Usually found around sub-merged aquatic or inundated terrestrials vegetation where it consumes some algae, but mostly insect and zooplankton. It begins to return to the Tonle Sap in October and becomes progressively more abundant until January, when its numbers begin to taper off. Caught with seines, gill-nets, set-nets, and traps. Larger individuals are marketed fresh; smaller ones are used to make prahoc along the Tonle Sap.

១១. ត្រី អ៊ិន ត្រីអ៊ិនប្រាក់ *Trey chhpin, Trey chhpin brak.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Barbodes gonionotus.*

ឈ្មោះភាសា FAO: Tawes.

ទំហំ: មធ្យម ៣៣ ម.ម

ជីវិត បំណើរវិវត្ត និងការនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះ ជាធម្មតាវាបានប្រាកដខ្លួនពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ឥណ្ឌូនេស៊ី។ គេឃើញវានៅក្នុងជំរៅទឹកមធ្យម និងបាតទន្លេ ស្ទឹង ភាគកណ្តាលនៃ តំបន់លិចទឹក និងយូរៗម្តងមាននៅក្នុងអាងបំរុង។ ត្រីប្រភេទនេះចូលចិត្តបណ្តែតខ្លួនក្នុងទឹក ជំនួសដោយធ្វើចលនាតាមលំហូរទឹក។ នៅបឹងទន្លេសាប គេមិនសូវប្រើដោយទេ ភាគច្រើនគេ ចាប់វាដោយប្រើលបធំៗ។ ចំណីរបស់វាមានសត្វល្អិត និងរុក្ខជាតិ ហើយជំរករបស់វានៅក្នុង ព្រៃលិចទឹកនៅរដូវទឹកឡើងខ្លាំង។ គេនេសាទវាដោយប្រើមង អូន និងលប ជាធម្មតា គេលក់វាស្រស់ ។

Size: To 33 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Commonly occurring from Thailand through Indonesia. Found at midwater to bottom depths in rivers, streams, floodplain, and occasionally in reservoirs. Seems to prefer standing water habitats instead of flowing waters. Not commonly taken in the dai nets of the Tonle Sap, but much more likely to be caught in the large traps of The Great-Lake Feeds on both plants and animals matter, and inhabits the flooded forest during periods of high water. Taken with seines, gill-nets, set-nets, and traps. Usually marketed fresh.

១២. ត្រី លីញូ *Trey linh.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Thynnichthys thynnoides.*

ទំហំ: បស់ ២៩ ស.ម, ចាំប្រមាណចាប់ពី ១០ ទៅ ១២ ស.ម

ជំរក បំណើរវិវត្ត និងការនេសាទ: គេឃើញត្រីប្រភេទនេះនៅតាមបឹងធំៗ ប្រឡាយ ព្រែកជីក និងភាគកណ្តាលនៃតំបន់លិចទឹក ពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ ចំណីរបស់វាភាគច្រើនមាន phytoplankton និង periphyton សារាយដែលនៅធាតុទឹក zooplankton តូចៗ។ វាធ្វើបំណាស់ទីសំរាប់ការបន្តពូជក្នុងភាគកណ្តាលនៃតំបន់លិចទឹកនៅរដូវទឹកឡើងខ្លាំង។ រដូវនេសាទចាប់ផ្តើមបើក ចំពេលដែលវាត្រឡប់ចូលបឹងទន្លេសាបវិញក្នុងខែតុលា។ នៅបឹងទន្លេសាប វាពេញវ័យសំរាប់ការនេសាទនៅខែតុលា ដោយប្រើឧបករណ៍នេសាទដូចជា អូន សំណាញ់ មង និងលប គេយកវាធ្វើប្រហុក និងទឹកត្រី។

Size: To 25 cm, commonly between 10 and 12 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in large rivers canals, oxbows, and floodplains from Thailand to Indonesia. Microphagous, feeding mostly on phytoplankton and periphyton with lesser amounts of bottom algae and small zooplankton. Migrates for spawning in to floodplains during high water levels. Young of the year are caught as they begin to return to rivers in October. In the Tonle Sap, large adults make up nearly all of the October catch. Taken with seines, cast-nets, gill-nets, and traps.

១៣. (តូច) ត្រី ក្រឡង់ (ធំ) ត្រី ជ្រូល

Trey krawlang (juvenile), Trey pruel (adult).

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Cirrhinus microlepis.*

ទំហំ: រយៈ ៦៥ ស.ម

ជំរក បំណើរវិវឌ្ឍ និងការនេសាទ: ប្រភេទត្រីមានសារៈប្រយោជន៍នេះ ត្រូវបានគេរកឃើញនៅក្នុងទន្លេធំ និងភាគកណ្តាលនៃទន្លេក្រោម នៃប្រទេសថៃ កម្ពុជា និងវៀតណាម។ វាធ្វើបំណាស់ទីចូលទៅព្រៃលិចទឹក ដែលនៅកន្លែងនោះសំបូរទៅដោយចំណីរបស់វា មានរុក្ខជាតិ phytoplankton និងសត្វល្អិត ហើយវាត្រូវបំបាត់មកទន្លេសាបវិញជាហ្នូងច្រើនក្នុងខែធ្នូ។ គេនេសាទវាដោយទុកក្នុងដាយ ឬលប ជួនកាលគេប្រសំវាទុកក្នុងទ្រុងសំរាប់លក់។ គេចាប់វាដោយប្រើអូន មង លប និងសន្ទូច។ នៅទីផ្សារគេលក់វាស្រស់ ឬធ្វើអៀត។

Size: To 65 cm.

Habitat, biology, and fisheries: An important fishery species found in large rivers and lowland floodplains of Thailand, Cambodia and Vietnam. Moves out into the flooded forest where it feed on leafy plant matter, phytoplankton, and insect. Returns in large numbers to the Tonle Sap in December. Individuals taken in dais or traps are often immediately dropped into fish cages and kept alive for future sale. Caught with seines, gill-nets, traps, and hook-and-line. Marketed fresh and sometimes dried and salted in markets.

១៤. ត្រី ខ្នងវែង *Trey khnawng veng.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Dangila lineata.*

ទំហំ: បង្កំ ១៨ ស.ម

ទំរក បំណើរវិវត្ត និងការចេសាច: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញវារស់នៅក្នុងជំរៅទឹកមធ្យម ដល់បាត នៅតាមដងទន្លេ និងស្ទឹងនៃទន្លេចៅប្រាយ៉ា និងអាងទន្លេមេគង្គ ក៏ដូចជាទន្លេ Peninsula នៃប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និងតាមបណ្តាទន្លេនៃប្រទេស Borneo ។ វាធ្វើដំណើរចូល ទៅភាគកណ្តាលនៃតំបន់លិចទឹកនៅរដូវទឹកឡើងខ្លាំង ដែលកន្លែងនោះសំបូរទៅដោយចំណី របស់វាមាន phytoplankton និង periphyton និងសារាយដែលដុះនៅបាតទន្លេ និង zooplankton ។ វាចាប់ផ្តើមបន្តពូជនៅរដូវទឹកលិច វាញាស់នៅខែកក្កដា ។ វាធ្វើដំណើរត្រឡប់ ចូលបឹងទន្លេសាបនៅក្នុងខែធ្នូ ។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ និងលប ។ ត្រីធំៗគេលក់ នៅតាមទីផ្សារ ចំណែកត្រីតូចៗ គេយកវាធ្វើប្រហុក ។

Size: To 18 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Known from midwater to bottom depths in rivers and streams in the Chao Phrya and Mekong basin as well as rivers of Malay Peninsula and Borneo. Moves into floodplains during periods of high water where it feed on phytoplankton and periphyton along with lesser amounts of bottom algae and zooplankton. Spawns at the beginning of the flood season, juveniles appear in July. Returns to the Tonle Sap in December. Caught with seine, cast-nets, and traps. Large individuals are occasionally sold in markets, smaller ones are used to make prahoc.

១៥. ត្រី រៀល ត្រី រៀលតូប

Trey riel (small individuals), Trey riel tob (large individuals).

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Henicorhynchus siamensis*.

ទំហំ: បន្ត ២០ ស.ម

ជីវិត បំណើរជីវិត និងការនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះវារស់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍ក្នុងជំរៅទឹកមធ្យម ដល់បាត នៃទន្លេមេគង្គ និងអាងទន្លេចៅប្រាយ៉ា។ តាមការយល់ដឹងជាទូទៅជារៀងរាល់ឆ្នាំ វា បានធ្វើដំណើរចេញពីតំបន់ដែលមានសីតុណ្ហភាពក្តៅ ទៅតំបន់សិប្បកម្មនៅរដូវវស្សា ហើយវា ត្រឡប់ចូលទន្លេវិញនៅពេលដែលទឹកចាប់ផ្តើមឡើងកំពស់នៅក្នុងខែតុលា ជាមួយចំនួនត្រីកើនឡើង រហូតដល់ខែធ្នូ និងបន្ទាប់មកទឹកចាប់ផ្តើមស្រកចុះយឺតៗ។ ចំណីរបស់វាមាន សារាយ periphyton និង phytoplankton ។ ជារៀងរាល់រដូវនេសាទ ត្រីប្រភេទនេះសំខាន់ណាស់ក្នុងការនេសាទ ដោយងាយនៅបឹងទន្លេសាប។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ និងលប។ នៅបឹងទន្លេសាប គេយកវាធ្វើប្រហុក។

Size: To 20 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found often in great abundance at midwater to bottom depths in large and small river in the Mekong and Chao Phrya basins. Well known for its annual tropic migrations out to the floodplains in the wet season. Returns to the river as water level begin to fall in October with numbers increasing through December and then slowly declining. Feeds on algae, periphyton and phytoplankton. This is most important fish in the annual dai fishery on the Tonle Sap Lake, Caught with seines, cast-nets, set-nets, and traps. Used to make prahoc along the Tonle Sap.

១៦. ត្រី ក្រែក Trey kaek.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Morulius chrysophekadion.*

ឈ្មោះទាម FAO: Black sharkminnow.

ទំហំ: បឺន ៦០ ស.ម

ជីវិត បំណើរវិវត្ត និងការនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះគេបានរកឃើញវានៅតាមដងទន្លេ ប្រឡាយស្ទឹង និងនៅភាគកណ្តាលនៃព្រៃលិចទឹក ពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ វាពងលើពំនូកខ្សាច់ ដែលមានទឹករាក់ៗហូរពីលើ ហើយមានផ្លូវទឹកបត់បែនចុះឡើង ជំរកពងនោះអណ្តែតក្នុងទឹករាក់ៗ។ វាចាប់ផ្តើមព្យាសន៍នៅពេលដែលទឹកចាប់ផ្តើមឡើងនៅរដូវភ្លៀង។ កូនត្រីចាប់ផ្តើមធ្វើដំណើរចូលក្នុងស្មៅលិចទឹក ប្រដេញតាមបណ្តោយទឹក ហើយបន្តគ្នាជាហ្មុងទៅតាមល្បឿនទឹកហូរ។ ពេលវាពេញវ័យ វាធ្វើដំណើរចូលទៅក្នុងតំបន់លិចទឹក ជារៀងរាល់រដូវ ដែលនៅកន្លែងនោះមានដូចជា សារាយ periphyton, phytoplankton និង កំទេចកំទី។ វាត្រឡប់ចូលទន្លេវិញរួមមាន ទន្លេសាបពីខែតុលា ដល់ខែធ្នូ ដែលនៅពេលនោះ វានៅតូចប្រវែងខ្លួនរបស់វាមានប្រហែល ១០ ស.ម។ គេចាប់វាដោយប្រើអ្នន មង និងលប គេលក់វាស្រស់ ឬប្រឡាក់នឹងអំបិល ហាលថ្ងៃ។

Size: To 60 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Known from rivers, streams, canals, and inundated floodplains from Thailand to Indonesia. It spawns just upstream from shallow sandbars that line long river bands. The eggs settle out in the shallow water and hatch just as water levels begin to rise following the initiation of seasonal rain. The fry immediately move into inundated grasses along the bank and continue to follow the leading edge of the advancing waters as floodwaters spread over the land. Adults also migrate out into seasonally flooded areas where they feed on algae, periphyton and phytoplankton and detritus. They return to rivers, including the Tonle Sap, from October to December. By this time the young of the year have attained a length of about 10 cm, Caught with seines, gill-nets, set-nets, and traps. A desirable food fish marketed fresh or dries and salted.

១៧. ត្រី ត្រី Trey Krum.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Osteochilus melanopleurus.*

ទំហំ: ចល់ ៤០ ស.ម

ជំរក បំណែងវិវត្ត និងការចម្រុះ: ជាធម្មតា ត្រីប្រភេទនេះគេបានឃើញវានៅក្នុងជំរកទឹក ជាមធ្យម និងនៅបាតនៃទន្លេ ព្រែក ប្រឡាយ និងតំបន់វាលភក់ ពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ នៅពេលធំពេញវ័យ គេតែងឃើញវានៅតាមកន្លែងដែលចិញ្ចឹមវាទុក។ វាទៅរកទីជម្រកក្នុងព្រៃលិចទឹកនៅរដូវទឹកឡើង ដែលនៅទីនោះវាចូលចិត្តស៊ីចំណី ភាគច្រើន មាន periphyton ដែលងាប់ ក៏ដូចជារុក្ខជាតិរស់មាន aquatic macrophytes និងពពួករុក្ខ ជាតិលិចទឹក។ ចំណីរបស់វាជាដំបូងមាន phytoplankton សារាយ filamentous និង សារាយដែលនៅបាតទឹក។ វាចាប់ផ្តើមត្រឡប់ចូលទន្លេវិញនៅក្នុងខែតុលា ជាមួយនឹងហ្លួងរបស់ វាដែលកើនឡើងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ រហូតដល់ខែមករា នៅពេលនោះចំនួនរបស់វាចាប់ផ្តើមថយ ម្តង។ គេចាប់វាដោយប្រើអ្នន មង សំណាញ់ និងលប។ គេលក់វានៅពេលវាធំពេញវ័យ ដោយស្រស់ ឬអៀត និងប្រឡាក់ ហើយបើវានៅតូចៗគេយកវាធ្វើប្រហុក។

Size: To 40 cm.

Habitat, biology, and fisheries: A common species, found at midwater to bottom depths in rivers, streams, canals and swamps from Thailand to Indonesia. Large individuals are also found in impoundments. Moves into seasonally flooded habitats that supply its preferred diet of mostly periphytons as well as leafy plants such as aquatic macrophytes, and inundated land plants., Feeds also on phytoplankton, filamentous algae, and bottom algae. Begins to return to the river in October, with numbers steadily increasing until January, when they begin to decline again. Caught with seines, cast-nets, set-nets, and traps. Large individuals are sold fresh or dried and salted, smaller ones are made into prahoc.

១៨. ត្រី កញ្ចុះបាយ *Trey kanchos bay.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Mystus albolineatus.*

ទំហំ: បស់ ៣៥ ស.ច

ជំរក បំណើរវិវឌ្ឍ និងការសោត: គេឃើញវារស់នៅតាមបណ្តោយទន្លេមេគង្គលើ ជាពិសេសនៅជុំវិញតំបន់ដែលមានរុក្ខជាតិបន្ថែមអណ្តែតទឹក។ ចំណីរបស់វាមាន chironomids ក៏ដូចជាសត្វនិងត្រី។ វាពងនៅរដូវទើបចាប់ផ្តើមភ្លៀង ឬក្នុងរដូវវស្សា ហើយវាញាស់ ចាប់ពីខែកក្កដានិងសីហា។ គេនេសាទវាដោយប្រើអូន សំណាញ់ មង និងលប។ គេលក់វាស្រស់ ឬឆ្អើរ។

Size: To 35 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Known from flowing and standing waters in the lower Mekong, especially around submerged woody vegetation. Feeds on insect larvae, including chironomids, as well as zooplankton and fishes. Spawns just prior to, or at the onset of the rainy season and its young are first caught in July and August. Taken with seines, cast-nets, gill-nets, and traps. Marketed fresh or smoked on a skewer.

១៩. ត្រី តានេល *Trey tanel.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Mystus filamentus.*

ទំហំ: ចល់ ៥០ ស.ម

ជំរក បំណើរវិវត្ត និងកមរេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះមាននៅក្នុងចរន្តទឹកហូររីមៗ ឬបណ្តែតខ្លួនទ្រឹងក្នុងទឹកនៃទន្លេមេគង្គក្រោម និងបឹងទន្លេសាប។ ចំណីរបស់វាមានសត្វល្អិត និងត្រី។ វាបំណាស់ទីចូលតាមព្រៃលិចទឹកនៅរដូវទឹកឡើងកំរិតខ្ពស់។ គេនេសាទវាដោយប្រើអូន សន្ទូចមង និងលប នៅតាមទីផ្សារគេលក់វាស្រស់។

Size: To 50 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Occurs in slowly flowing or standing waters of the lower Mekong. Common in Great Lake. Feeds on crustaceans and fishes. Moves into flooded forest during periods of high water levels. Caught by seines, hook-and-line, gill-nets, set-nets, and traps. Marketed fresh.

២០. ត្រី ឆ្កាំង *Trey chhlang.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Mystus nemurus.*

ទំហំ: ចល់ ៦៥ ស.ម

ចំរុក បំណើរវិវត្ត និងការរចនា: ជាធម្មតា ត្រីប្រភេទនេះរស់នៅចាប់ពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី កើតមានក្នុងស្ទឹង ប្រឡាយ និងអាងបំរុង ពីតំបន់ទួលខ្ពស់ រួចចុះដល់មាត់ពាម។ ចំណីរបស់វាមានសត្វល្អិត ពពួកសត្វល្អិតនៅជាមួយរុក្ខជាតិដុះបួសក្នុងទឹក កូនសត្វល្អិតដែលទើបនឹងញាស់ កំពិស និងត្រី។ វាធ្វើបំណាស់ទីចូលក្នុងព្រៃលិចទឹក រួចទំលាក់ពងនៅទីនោះ ពេលញាស់រួច វាចេញមកវិញនៅខែសីហា។ នៅក្នុងតំបន់បឹងទន្លេសាបគេរកឃើញច្រើននៅពេលដែលវាត្រឡប់ពីទន្លេនៅក្នុងខែវិច្ឆិកា និងខែធ្នូ។ គេចាប់វាដោយប្រើអូន មង សន្ទុច និងលប ជាទិដ្ឋភាពគេលក់វាស្រស់។

Size: To 65 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Common from Thailand to Indonesia occurring in streams, canals, and reservoirs from upland areas down to the estuary. Diet includes exogenous insects, aquatic insect larvae, shrimps, and other crustaceans, as well as fishes. Moves into flooded forests to spawn and the young are usually first seen in August. In the Tonle Sap, maximum numbers are found as it returns to rivers in November and December. Caught by seines, hook-and-line, gill-nets, cast-nets, set-nets, and traps. Usually marketed fresh.

២១. ត្រី ឱកា Trey khya.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Mystus wyckioides*.

ទំហំ: រលំ ៧០ ស.ម ជាធម្មតាចាតប្រហែល ៥០ ស.ម

ជីវិត ចំណីអាហារ និងការសេវា: ត្រីប្រភេទនេះ គេរកឃើញវានៅតំបន់បឹងធំ នៃ Salween និងអាងទន្លេមេគង្គ ។ ពេលខ្លះគេឃើញវានៅក្នុងបឹងទន្លេសាប និងនៅកណ្តាលផ្ទៃបឹងនៃទន្លេមេគង្គក្រោម ។ តំបន់ដែលវាបង្ហាញខ្លួននោះ ជាធម្មតាជាកន្លែងដែលនៅក្រោមថ្ម និងបាតនៃបឹង ។ ជាទិច្ចកាលគេចាប់វាដោយប្រើសន្ទុច ជួនកាលប្រើមង និងអូន គេលក់វាស្រស់ ។

Size: To 70 cm, commonly to about 50 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in large upland rivers in the salween and Mekong Basin. Sometime found in Tonle Sap and floodplain rivers of the lower Mekong. Occurs most commonly in areas with rocky bottoms and irregular depths. Usually caught by hook-and-line, less often by drift gill-nets and seine. Marketed fresh.

២២, ត្រី ក្លាំងហាយ Trey klang hay.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Belodontichthys dinema*.

ទំហំ: បដ់ ៧០ ស.ម

បំរែក បំណើវិវត្ត និងការចេសាច: ត្រីប្រភេទនេះ គេច្រើនឃើញវារស់នៅក្នុងជំរៅទឹកមធ្យម និងផ្ទៃទឹកធំ និងនៅតាមបឹង ពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ វាច្រើនរកស៊ីនៅជិតផ្ទៃទឹកខាងលើ។ វាជាប្រភេទត្រីដែលងាយស្រួលចក់សាង ដោយប្រើខ្សែ និងផ្ទៃសន្ទុះ ប៉ុន្តែជានិច្ចកាលគេចាប់វាដោយសំណាញ់ មង ឬអូន។ នៅខេត្តស្ទឹងត្រែង គេចាប់វាបានច្រើនដោយប្រើគ្រាប់បែក។ នៅទីផ្សារគេលក់វាស្រស់ ឬគេយកវាធ្វើជាត្រីឆ្អើរ ឬត្រីប្រៃ។ នៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប គេដាក់វាក្តាស្បែករាប់នាំចេញទៅប្រទេសថៃ។

Size: To 70 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found from middle depths to the surface in deeper parts of large rivers from Thailand to Indonesia, Feeds on smaller fishes near the water surface. An excellent game fish that can be by hook-and-line but is usually caught by cast-nets, gill-nets, or seines. Presently large numbers are being taken near Stung Treng by explosives. Marketed fresh or dried and salted. Around the Great-Lake it is put on ice for export to Thailand.

២៣. ត្រី កេស Trey kes.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Micronema bleekeri*.

ទំហំ: បង់ ៦០ ស.ម

ជីវិត បំណើរវិវត្ត និងការសោត: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញវានៅក្នុងបឹង ស្ទឹង និងតាម កន្លែងចិញ្ចឹម ពីប្រទេសម៉ាឡេស៊ី រហូតដល់ប្រទេសថៃ និងកម្ពុជា។ វាដូចគ្នាខ្លាំងទៅនឹងប្រភេទ M.apogon ដូចជាការរកអាហារ និងការធ្វើបំណាស់ទី។ គេចាប់វាដោយប្រើសន្ទូច អូន និង មង។ គេលក់វាស្រស់ ឬក្លាស្ស៊ីងរាប់នាំចេញទៅប្រទេសថៃ។

Size: To 60 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in rivers, streams, and lakes as well as impoundments from Malaysia to Thailand and Cambodia. Strongly resembles M. apogon and probably has similar feeding, and migratory habits. Taken by seines, gill-nets, or hook-and-line. Sold fresh or put on ice for shipment to Thailand.

២៤. ត្រី កោស *Trey kes.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Micronema micronema.*

ទំហំ: មធ្យម ៣៣ ម.ម

ជំរក បំណើរវិវឌ្ឍ និងការតេស្ត: ត្រីប្រភេទនេះ ត្រូវបានគេរកឃើញនៅតាមបឹង ស្ទឹង ក៏ដូចជាកន្លែងចិញ្ចឹមនានា ពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ ចំណីរបស់វាមានត្រី និងកំពិត វាបង្កកំណើត និងបំណាស់ទីជំរកដូចគ្នានឹងប្រភេទ *M. apogon* and *M. micronema* ។ តេស្តសាមីដោយប្រើអ្នន មង សំណាញ់ និងសន្ទូច គេលក់វាស្រស់ និងឆ្អើរ។ នៅបឹងទន្លេសាប គេក្លាស្សសំរាប់នាំចេញទៅប្រទេសថៃ ។

Size: To 33 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in rivers, streams, and lakes as well as impoundments from Thailand to Indonesia. Feeds on pelagic fishes and shrimp. Its breeding and migratory habitats are probably similar to *M. apogon* and *M. micronema*. Taken with seines, gill-nets, cast-nets, and hook-and-line. Sold fresh or smoked on skewer. Put on ice around the Great Lake for shipment to Thailand.

២៥. ត្រី ក្រាម៉ម Trey Kromorm.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Ompok bimaculatus*.

ទំហំ: រវាង ៤៥ ស.ម

ជីវិត បំណើរវិវត្ត និងការសេសាច: គេឃើញវាចាប់ពីប្រទេសឥណ្ឌា រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី នៅតាមស្ទឹង និងទន្លេ ហើយវាធ្វើដំណើរដោយយឺតៗ និងជាមធ្យម។ គេក៏បានឃើញវាដែរនៅតាមកន្លែងចិញ្ចឹមនានានៃអាងទន្លេមេគង្គ។ ជាញឹកញាប់ គេឃើញវានៅជិតព្រៃឥណ្ឌា ព្រៃលិចទឹក។ វាធ្វើដំណើរចូលជំរកព្រៃលិចទឹកខ្សែវិទ្ធិនៅរដូវទឹកលិច។ វាចូលពងកូនដោយយឺតៗ ចំណីរបស់វាមាន សត្វល្អិត ត្រី និងយូរៗម្តងមានពពូកខ្យងត្រី។ គេនេសាទវាដោយប្រើអូន មង សំណាញ់ និងលប។ នៅទីផ្សារលក់វាស្រស់ ឬឆ្អើរ។

Size: To 45 cm

Habitat, biology, and fisheries: Habitats, biology, and fisheries: Found from India to Indonesia in streams and rivers of all sizes with currents ranging from sluggish to moderate. Also found in impoundments in the Mekong basin. Often found near submerged brush piles. Moves into freshly inundated habitat during the flood season. A slow-moving and stealthy predator, it feeds on crustaceans, fishes, and occasionally on mollusks. Caught with seines, cast-nets, set-nets, and traps. Sold fresh or smoked on skewers.

២៦. ត្រី សណ្តាយ *Trey sanday.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Wallago attu.*

ទំហំ: យប់ ២០០ ស.ម. ម៉ាតធូនាចាតប្រពៃល ៨០ ស.ម

ជីវិត បំណើរវិវត្ត និងការនេសាទ: គេឃើញត្រីប្រភេទនេះពេញផ្ទៃប្រទេសកម្ពុជា លើកលែងតែស្ទឹងដែលស្ថិតនៅតំបន់មានភ្នំច្រើន។ ជាពិសេសវារស់នៅតាមបឹងធំៗ និងផ្នែកខាងក្រោមនៃទន្លេមេគង្គ។ វាស៊ីសាច់ត្រីជាអាហារនៅពេលយប់។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន មង និងខ្សែសន្ទូច គេលក់វាស្រស់ ជូនកាលគេក្លាស្សេទឹកកកសំរាប់នាំចេញទៅប្រទេសថៃ។

Size: To 200 cm, commonly to about 80 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found all over Cambodia with the exception of highland streams. Particularly common in large rivers and on the lower Mekong floodplain. A nocturnal predator on fishes. Taken by large seines, gill-nets, and hooks. Marketed fresh and some times put on ice for shipment to Thailand.

២៧. ត្រី ប្រាខ្មៅ Trey Pra Kchau.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Pangasius bocourti*.

ទំហំ: បស់ ៥០ ស.ម

ចំរក ចំណីវិវត្ត និងការនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះ គេប្រទះឃើញនៅតាមតំបន់ខ្លះនៃទន្លេមេគង្គ និងមាននៅបឹងធំនៃអាងទន្លេមេគង្គ ហើយតាមរបាយការណ៍ មានពីភាគកណ្តាលនៃទន្លេមេគង្គ។ នៅពេលពេញអាយុកាល វាធ្វើដំណើរពីប្រភពដើមនៃទន្លេ រហូតដល់ភាគកណ្តាលនៃទន្លេមេគង្គ តាមបណ្តោយព្រំប្រទល់ឡាវ-ថៃ ក៏ដូចជារដូវទឹកចាប់ផ្តើមឡើងដំបូង។ វាពងនៅរដូវទឹកចាប់ផ្តើមសិច ហើយវាញាស់ដំបូងនៅក្នុងខែមិថុនា ហើយមានទំហំដងខ្លួនប្រហែល ៥ ស.ម នៅពាក់កណ្តាលខែមិថុនា។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន មង សន្ទូច និងថែវា។ គេលក់វាស្រស់។

Size: To 50 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Apparently a Mekong endemic, known from large rivers in the lower Mekong basin and has also been reported from the middle Mekong (Roberts and Vidthayanon, 1991). Adult migrate up stream to the middle Mekong along the Thai-Lao border as soon as turbidity increases at the onset of the flood season and the young are first seen in June, averaging about 5 cm by mid June. Taken with seines, gill-nets, hook-and-line, and trawls. Marketed fresh.

២៨. ត្រី ប្រាជ័យ Trey Prathom.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Pangasius djambal*.

ទំហំ: មធ្យម ៥០ ស.ម

ជីវិត បំណើវិវត្ត និងការចេសាច: តាមកំណត់ត្រារបស់លោក Vidthayanon និង Roberts (1991) គេឃើញវារស់នៅចាប់ពីប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី រហូតដល់ម៉ាឡេស៊ី។ តាមការរកឃើញរបស់អ្នកនិពន្ធ វាមាននៅតាមទន្លេមូន នៃភាគកណ្តាលទន្លេមេគង្គ ភាគខាងត្បូងឈៀងខាងកើតនៃប្រទេសថៃ។ នៅអំឡុងមុនរដូវវស្សាក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ ប៉ុន្តែគេមិនបានឃើញវានៅក្នុងភាគកណ្តាលទំនាបលិចទឹកនៃភាគខាងលើទន្លេមេគង្គ។ ការបង្ករកំណើតរបស់វា មានសភាពដូចគ្នានិងពពួក *P. bocourti* ប៉ុន្តែវាខុសគ្នាគ្រង់ស្រទាប់ស្រកិ និងស្រកា។ ចំណីរបស់វាភាគច្រើនមានពពួកសត្វល្អិត និងដង្កូវ និងពពួកសត្វល្អិតក្នុងទឹក បន្លែ រុក្ខជាតិទឹក។ គេនេសាទវាដោយប្រើចែវ អ្នន និងមង។ គេលក់វាស្រស់នៅភាគខាងជើងឈៀងខាងកើតនៃប្រទេសថៃ ប៉ុន្តែគេមិនឃើញវានៅខេត្តស្ទឹងត្រែងទេ នៅពេលដែលអ្នកស្រាវជ្រាវចុះពិនិត្យនៅទីនោះ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៥។

Size: To 50 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Recorded only from Indonesia and Malaysia by Roberts and Vidthayanon (1991). Was found by the author in the Mun River of the middle Mekong in northeast Thailand during the early part of the rainy season in 1975, but not seen in the floodplain rivers of the lower Mekong. Bears strong resemblance to *P.bocourti*, but has different gill-raker counts and coloration. Diet consist mostly of benthic insect larvae and morms, with some free swimming insects, submerged plants. Can be caught with an otter trawl, and is taken by fishermen using seaines and gill-nets. Marketed fresh in northeast Thailand, but was not found by the author during a visit to Stung Treng in 1995.

២៩. ត្រី ប្រាអ៊ីវ ឬបុងឡាវ *Trey Praiv, Trey Bong Lao.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Pangasius Krempfi.*

ទំហំ: ពី ៤០ សម

ជំរក បំណើរវិវត្ត និងការទេសាទ: គេឃើញត្រីប្រភេទនេះនៅទន្លេមេគង្គ និងតាមបណ្តោយឆ្នេរប្រទេសវៀតណាម។ នៅពេលពេញវ័យនៃសិរីរាង្គបន្តពូជ ជាធម្មតាវាវល់នៅភាគកណ្តាលនៃទន្លេមេគង្គ តាមព្រំប្រទល់ប្រទេសឡាវ-ថៃ (តាមរបាយការណ៍) ពីខែមករា-មេសា (Mr. Robert & vidthayanon,1991) ។ តាមសំណាកបានបង្ហាញទៀតថា វាប្រាកដខ្លួននៅទីនោះ ប៉ុន្តែមិនបង្ហាញច្បាស់ឡើយ។ គេមិនបានសិក្សាពីចំណីរបស់វានៅឡើយ។ គេទេសាទវាដោយប្រើអ្នន និងមង។ នៅទីផ្សារគេលក់ស្រស់។

Size: To 80 cm.

Habitat, biology, and fisheries:

Found in the Mekong and in river along the Vietnam coast. Adults with ripening gonards have been reported as fairly common in the middle Mekong along the Thai-Lao border from January to April (Roberts and Vidthayanon,1991)Specimens seen there were apparently migrating but the direction was unknown. Dietary habits have not been studied. Taken with seines and gill-nets. Marketed fresh.

៣០. ត្រី ពោឌ្នៅត្រចៀក Trey po khmao Tracheak.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Pangasius larnaudiei*.

ទំហំ: មធ្យម ១៣០ ស.ម

ជំរក បំណើរវិវត្ត ចំណីអាហារ: ត្រីប្រភេទនេះ គេបានស្គាល់វានៅក្នុងទន្លេធំ និងតំបន់លិចទឹកនៃទន្លេចៅប្រាយ៉ា និងអាងទន្លេមេគង្គ កន្លែងនេះមានចំណីច្រើនជាងគេ ។ វាបានបណ្តុះខ្លួននៅតាមបឹង និងកន្លែងជុំវិញបឹងទន្លេសាប ។ ចំណីរបស់វាមានត្រីតូចៗ និង crustaceans មួយចំនួន បន្លែលិចទឹក និងផ្លែឈើ ។ វាធ្វើដំណើរចូលកណ្តាលតំបន់លិចទឹក ដើម្បីពងកូននៅទីនោះ (រដូវលិចជំន) ។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន មង សន្ទូច និងលប គេលក់វាស្រស់ នៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប គេបានក្លាស្សេវាស់រាប់នាំចេញទៅប្រទេសថៃ ។

Size: To 130 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Known to occur in large rivers and floodplain of the Chao Phrya and Mekong Basin, where it is one of the most esteemed food fishes. Reared in ponds as well as in weirs around the Great-Lake, Feeds on small fishes and some crustaceans as well as a wide variety of vegetable matter and fruits. Migrates into floodplains and spawns at the beginning of the flood season. Taken with seines, gill-nets, hook-and-line, and traps. Marketed fresh. May be put on ice around the Great-Lake for shipment to Thailand.

៣១. ត្រី ផ្កោង ត្រី ជ្រូញ Trey phtoung, Trey phtinh.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Hyporhamphus limbatus.*

ទំហំ: ចម្រើ ២៥ ស.ម

ជំរក ចំណីអាហារ ចំណីរចនាសម្ព័ន្ធ: ត្រីប្រភេទនេះ គេប្រទះឃើញវាបណ្តែតខ្លួននៅផ្នែកខាងលើនៃផ្ទៃទឹក តាមកន្លែងដែលមានទឹកជោរ ឆាច និងមាត់ពាម ពីប្រទេសឥណ្ឌា រហូតដល់ភាគអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងមាននៅទន្លេមេគង្គ ក៏ដូចនៅស្ទឹងត្រែង និងក៏ឃើញមាននៅបឹងទន្លេសាបដែរ ។ ចំណីរបស់វាមានពពួកសត្វល្អិត គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ និងថ្នងដូស ។ គេលក់វាស្រស់ ។

Size: To 25 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found at surface levels in tidal freshwater and brackish estuaries from India to Southeast Asia. Seen in the Mekong as far upstream as Stung Treng, and also found in the Great Lake. Feeds primarily on insect. Caught with seines, cast-nets, and dip-nets. Marketed fresh.

៣២. អង្កង Antong.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Monopterus albus.*

ឈ្មោះនាវា FAO: Swamp eel.

ទំហំ: បង់ ៧០ ស.ម

ចំរក ចំណីវិវិទ្ធិ និងការចេសាច: គេរកឃើញវានៅតាមបាតបឹង ជួនកាលវាបណ្តែតខ្លួនក្នុងទឹក។ ជំរករបស់វាមានចាប់ពីភូមា ចិន រហូតដល់ឥណ្ឌូនេស៊ី ពិសេសនៅក្នុងវាលស្រែ។ នៅរដូវភ្លៀង វាធ្វើទីជំរកនៅផ្ទៃទឹកខាងលើ ហើយវាអាចជីករូងទៅក្រោមដីជំរៅ ១.៥ម រហូតដល់ដីរាក់នៅរដូវប្រាំង។ វាជាប្រភេទស៊ីសាច់ជាអាហារ ហើយចំណីរបស់វាមានសត្វល្អិត និងពពួកសិប្បិសត្វ។ គេចាប់វាដោយប្រើសន្ទូច លប បូមបាច ឬដោយដៃនៅរដូវភ្លៀង នៅរដូវប្រាំង គេដឹកដីនៅតាមវាលរាក់ដើម្បីរកវា។ គេលក់វាស្រស់ ហើយវាអាចរស់បានយូរ ដោយទុកស្បែករបស់វា ឱ្យនៅសើម។

Size: To 70 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found along the bottom, often in holes, in standing water habitats of all type from Myanmar and China to Indonesia. Particularly common in rice paddies. A bubble nest builder at the water surface near the shoreline during the rainy season. Can burrow up to 1.5m down into the mud where it survives dry periods. A predator, feeding on crustaceans, and mollusks. Taken with hook-line, traps, dry-pumping, or bare hands in the rainy season. During the dry season the deepest parts of swamps are excavated to find them. Marketed fresh and can be kept alive for long periods of time as long as the skin is kept moist.

៣៣, ត្រី ខ្លា Trey khlar.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Datnioides microlepis*.

ឈ្មោះទាប FAO: Finescale tigerfish.

ទំហំ: បស់ ៤០ ស.ម

ជីវិត បំណើរវិវត្ត និងការសេសាច: ត្រីប្រភេទនេះ គេបានរកឃើញក្នុងព្រែកទឹកសាប បឹង និងអាងបំបុង ពីប្រទេសថៃ រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ ជាទូទៅ វាស់នៅជាលក្ខណៈឯកោ ក្នុងទឹកសាបពេញប្រទេសកម្ពុជា ហើយជាញឹកញាប់ តំបន់ដែលមានមែកឈើច្រើនដូចជា តំបន់ព្រៃលិចទឹក។ វាស៊ីចំណីមិនចេះផ្អែត ហើយចិញ្ចឹមខ្លួនដោយស៊ីកំពិស ក្តាម ដង្កូវ សត្វល្អិត កូនសត្វដែលទើបនឹងញាស់ និងត្រី។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន មង លប និងសន្ទូច។ វានៅស្រស់មានតំលៃណាស់ក្នុងទីផ្សារ ដោយវាមានក្រឡាខ្មៅ ជាចំណុចទាក់ទាញអារម្មណ៍ ជាទីចូកាល វាត្រូវបានគេចិញ្ចឹមសំរាប់ការលក់ដូរ។

Size: To 40 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in freshwater rivers, lakes and reservoirs from Thailand to Indonesia. Common as single individuals in freshwaters throughout Cambodia. Frequents areas with a lot of submerged branches, such as flooded forest. A voracious predator, feeds on prawns, craps, worms, insect larvae, and fishes. Caught by seines, gill-nets, traps, and hook-and-line, an esteemed foodfish that is marketed fresh. Due to its attractive coloration it is often seen in the aquarium trade.

៣៤. ត្រីប្រម៉ា *Trey promah.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Boesemania microlepis.*

ឈ្មោះទាម ៖ **FAO: Smallscale croaker.**

ទំហំ: ចល់ ២៨ ស.ម

ជំរក ចំណីអាហារ និងការចេញទឹក: ប្រភេទត្រីនេះ គេឃើញវានៅតាមទន្លេធំៗ ដែលមាន ទឹកហូរនៃភាគកណ្តាលអាងទន្លេមេគង្គ និងខាងក្រោមល្បាក់ខោន ។ ចំណីរបស់វាមាន crustaceans និងត្រីតូចៗ ។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន លប មង និងព្រួស ។ នៅទីផ្សារ គេលក់វាស្រស់ ។

Size: To 28 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in flowing waters of large rivers in the middle Mekong basin above and below Khone Falls. Feeds on crustaceans and small fishes. Taken with seines, trawls, gill-nets, and set-nets. Marketed fresh.

៣៥. ត្រី ដី Trey damrey.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Oxyeleotris marmorata*.

ឈ្មោះទាច FAO: Marbled sleeper.

ទំហំ: ទំបំផុតបស់ ៥០ ស.ម កំរើញ, ជាធម្មតាត្រឹមត្រូវទំហំ ៣០ ស.ម

ជីវិត ចំណីអាហារ និងការនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញនៅតាមតំបន់ដែលមានចរន្តទឹក ហូរយឺត ឬទឹកនឹង ពិមាត់ពាមនៃប្រទេសថៃ រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ ជាធម្មតា វាច្រើន រស់នៅតំបន់កណ្តាលទន្លេមេគង្គ និងជួនកាល គេឃើញមាននៅតាមតំបន់បំរុង។ វាធ្វើបំណាស់ ទី យឺតៗ ហើយវាជាប្រភេទត្រីដែលស៊ីត្រីភ្នាងងជាអាហារ។ គេនេសាទវាដោយប្រើអូន ចែវ និង មង។ នៅប្រទេសកម្ពុជា គេលក់ត្រីប្រភេទនេះស្រស់ មានតិចណាស់នៅទីក្រុងភ្នំពេញ។ តាម ការពិចារណា វាជាអាហារដែលឆ្ងាញ់ណាស់នៅភាគខាងកើតអាស៊ី ហើយគេអាចធ្វើការនាំចេញ តាមតំរូវការ និងមានតំលៃខ្ពស់។

Size: Maximum to 50 cm rarely seen, more commonly to 30 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in sluggish or standing fresh and estuarine water from Thailand to Indonesia. A very common species in the middle Mekong and often proliferates in reservoirs. A slow moving predator that feeds primarily on fishes. Caught with seines, trawls, and gill-nets. Often marketed fresh in northern Cambodia, less commonly so near Phnom Penh. Considered a delicacy over much of eastern Asia and exported fishes command a high price.

៣៦. ត្រី កំភ្លាញភ្នុក Trey kawmphleanh phluk.

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Trichogaster microlepis.*

ឈ្មោះភាសា FAO: Moonlight gourami.

ទំហំ: បង់ ១៥ ស.ម

បំរែក បំរើសិរិទ្ធ និងការសេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញវាទៅតាមតំបន់ទឹកបូរិវិមាៗ ឬ ក្នុងទឹកដែលសំបូរទៅដោយព្រលឹត ត្រកូន ឬបន្លែទឹកផ្សេងៗទៀត នៃប្រទេសថៃ រហូតដល់ ប្រទេសវៀតណាម។ ជាធម្មតា វាទៅតំបន់កណ្តាលនៃទន្លេមេគង្គក្រោម។ ចំណីរបស់វាមាន សត្វល្អិត បង្កំតុង និងសត្វល្អិតដែលនៅជាមួយនឹងបន្លែទឹក។ គេនេសាទវាដោយប្រើអូន និង សំណាញ់ គេលក់វាស្រស់។

Size: To 15 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in shallow sluggish or standing-water habitats with a lot of aquatic vegetation from Thailand to Vietnam. Common in the floodplain of the lower Mekong. Feeds on zooplankton, crustaceans, and aquatic insect. Caught with seines and cast-nets. Marketed fresh.

៣៧. ត្រី កន្ធា *Trey kawnthor.*

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Trichogaster pectoralis.*

ឈ្មោះទាម FAO: Snakeskin gourami.

ទំហំ: អាចសើសបី ២០ ស.ម, ប៉ុន្តែជាធម្មតាភាគច្រើនតែ ១៥ ស.ម

ជំរក បំណើរវិវឌ្ឍ និងការនេសាទ: ត្រីប្រភេទនេះ គេឃើញវានៅតាមទីទឹករាក់រហូររឹមៗ ឬ បណ្តែតខ្លួនក្នុងទឹក នៅកន្លែងដែលមានរុក្ខជាតិអណ្តែតទឹក នៃតំបន់ភាគអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ វាធ្វើ ដំណើរសន្សឹមតាមព្រៃលិចទឹកប៉ែកខាងក្រោមនៃទន្លេមេគង្គ និងត្រឡប់មកកាន់បឹងទន្លេសាប វិញនៅពេលទឹកជំនន់ចាប់ផ្តើមស្រក។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ និងលប គេលក់វា ស្រស់។

Size: To over 20 cm, but more commonly to 15 cm.

Habitat, biology, and fisheries: Found in shallow sluggish or standing-water habitats with a lot of aquatic vegetation on mainland South-east Asia. Found in flooded forest of the lower Mekong and gradually moves back to rivers and Great Lake as floodwater recede. Feeds on zooplankton, crustaceans, and aquatic insect. Caught with seines, set-nets, cast-nets, and traps. Marketed fresh.

៣៨. (តូច) ត្រី ដៀប (ធំ) ត្រី ឆ្កោរ

Trey diep (juvenile), Trey chhdaur (adult).

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Channa micropeltes*.

ឈ្មោះទាម FAO: Giant snakehead.

ទំហំ: មធំ ១០០ ស.ម

ចំរក បំណើរវិវត្ត និងការនេសាទ: នៅពេលវាធំទៅជាត្រីឆ្កោរ គឺជាទំងន់ចុងក្រោយរបស់វា។ ត្រីប្រភេទនេះ វារស់នៅដោយស្ងៀមស្ងាត់ និងធ្វើដំណើរយ៉ាងយឺតៗតាមដងទន្លេ ពីប្រទេសឥណ្ឌា រហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី និងជាធម្មតាមាននៅប្រទេសកម្ពុជា។ វាជាប្រភេទសត្វស៊ីសាច់ជាអាហារ ហើយភាគច្រើនវាស៊ីត្រី ប៉ុន្តែអាហារជាអចិន្ត្រៃយ៍មាន crustaceans មួយចំនួន។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ លប និងដាក់នុយសន្ទូច។ វាជាប្រភេទត្រីដែលមានសារៈប្រយោជន៍សំរាប់ការចិញ្ចឹមដាក់ទ្រុង។ នៅទីផ្សារគេលក់វាស្រស់ ហើយពេលខ្លះវានៅរស់។

Size: To 100 cm.

Habitat, biology, and fisheries: The largest of the snakeheads, at least in weight. This species inhabits standing or slowly flowing waters from India to Indonesia and is common throughout Cambodia. A predator mostly on fishes, but feeds also on some crustaceans. Caught with seines, gill-nets, traps, and baited hooks. An important food fish that is cultured in cages. Marketed fresh and sometimes alive.

៣៩. (តូច) ត្រី ផ្កក់ (ធំ) ត្រី រំស់

Trey phtuok (juvenile), Trey raws (adult).

ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ: *Channa striata*.

ឈ្មោះនាវា FAO: Chevron snakehead.

ទំហំ: បស់ ៩០ ស.ម ប៉ុន្តែជាធម្មតាតូចជាងនេះ:

ជំរក ចំណីអាហារ និងការទេសាច: គេឃើញត្រីប្រភេទនេះបានបណ្តែតខ្លួនតាមទឹកហូរ ឬ បណ្តែតខ្លួនទ្រឹងក្នុងទឹក ពីប្រទេសស្រីលង្កា រហូតដល់ឥណ្ឌូនេស៊ី ហ្វីលីពីន និងចិន។ ជាប្រភេទ ត្រីមួយដែលច្រើនរស់នៅជាធម្មតានៅប្រទេសកម្ពុជា។ អាហាររបស់វាមានត្រី និង crustaceans ។ គេនេសាទវាដោយប្រើអ្នន សំណាញ់ លប និងដាក់នុយផ្លែសន្លូច ។ គេលក់វាស្រស់ ឬនៅរស់ ។

Size: To 90 cm but usually smaller.

Habitat, biology, and fisheries: Found in sluggish or standing water from Sri Lanka to Indonesia, the Philippines and China. One of the most common snakeheads in Cambodia. Feeds on fishes and crustaceans. Caught with seines, gill-nets, traps, and baited hooks. Marketed fresh or alive.

Reference:

- Rainboth W.J.(1996), Fish of the Cambodia Mekong, FAO, pp 265.

រូបភាពត្រីមួយចំនួនដែលមានតំលៃសេដ្ឋកិច្ចនៅបឹងទន្លេសាប

Figure 1. Some commercial fish species in Tonle Sap Lake

Figure 2. Some commercial fish species in Tonle Sap Lake

Figure 3. Some commercial fish species in Tonle Sap Lake

Figure 4. Some commercial fish species in Tonle Sap Lake

Figure 5. Some commercial fish species in Tonle Sap Lake

Figure 6. Some commercial fish species in Tonle Sap Lake

